

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ ПАВЛА ЧУБИНСЬКОГО»
КАФЕДРА «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЕСТРАДИ»**



“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

Сергеенко О.М.

01 вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«РЕЖИСУРА ЕСТРАДИ»**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво естради»
Статус дисципліни	Обов’язкова

Київ – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Режисура естради» для здобувачів вищої освіти галузі знань **02 «Культура і мистецтво»**, спеціальності **025 «Музичне мистецтво»**, освітньо-професійної програми «Музичне мистецтвоестради»

Розробник: **Мирошніченко О.М.** – викладач кафедри «Музичне мистецтво естради»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри «Музичне мистецтво естради»

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

В.о. завідувач кафедри _____  **Карпенко-Боднарук Ж.Л.**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ СТУПЕНЯ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки: 1-й	Рік підготовки: 1-й
Загальна кількість годин – 120		
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин – 2	I, II	I, II
	Лекційні:	
	60	18
	Індивідуальні	
Вид підсумкового контролю: фронтальне опитування, тестування	Семінарські:	
	4	
Форма підсумкового контролю: диференційований залік, екзамен	Самостійна робота:	
	58	102

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни: підготувати естрадників до практичної творчої співпраці з режисером; осмислення сутності режисури в різних жанрах і видах вокальних та інструментальних творах як невід'ємної складової й умови створення художнього цілого; пізнання науково-практичних засад, специфіки і завдань музичної режисури; розуміння режисерської діяльності як особливої форми художньо-творчої діяльності; сприяти розвитку різнобічних режисерських та власних творчих підходів - пошуків, експериментів, вивчення досвіду відомих педагогів-фахівців, авторів, композиторів, виконавців; ознайомлення з режисерськими інтерпретаціями відомих творів драматичної літератури, популярних естрадних і народнопісенних матеріалів; режисерськими стилями; з творчими здобутками і практичним досвідом видатних режисерів та виконавців минулих епох і сучасності.

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни «Режисура естради» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей (загальні компетентності ЗК, спеціальні (фахові) компетентності СК):

Компетентності	Шифр
Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.	ЗК 1
Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ЗК 2
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ЗК 3
Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	ЗК 4
Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ЗК 5
Навички міжособистісної взаємодії.	ЗК 6
Здатність бути критичним і самокритичним.	ЗК 7
Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ЗК 8
Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ЗК 9
Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	ЗК 11
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК 15
Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.	СК 3
Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.	СК 4
Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.	СК 5
Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.	СК 7
Здатність оперувати професійною термінологією.	СК 11
Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.	СК 13
Здатність застосовувати традиційні та альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.	СК 17
Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.	СК 18

Завдання дисципліни: вивчити основи режисерської роботи, навчити студентів визначати смислові та формоутворюючі чинники музичного твору, пошуку нових концептуальних підходів та оригінальних режисерських рішень, розумінню художньої новизни постановки сценічного номера як явища. Опанувати вмінням визначати жанрово-стильові, драматургічні, композиційні, художньо-виразові особливості та контекстуальні зв'язки музичного твору, сприяти адекватному розумінню смислу творів різних стильових напрямів. Розвиток аналітичних умінь, художньо-творчого мислення, естетичного смаку та підготовка до творчої (режисерської, акторської) діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Режисура естради» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):
ОК 15 Історія світової естради.
ОК 16 Історія української естради
ОК 21 Сценічно-виконавська майстерність
ОК 23 Спеціальний клас (за видами)

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Музичне мистецтво естради» вивчення навчальної дисципліни «Режисура естради» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Вміти здійснювати педагогічну діяльність	ПРН 13
Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.	ПРН 14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Режисура естради»:

Очікувані результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Вміти здійснювати педагогічну діяльність	ПРН 13
Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.	ПРН 14

Після опанування навчальної дисципліни «Режисура естради» студентиповинні:

Знати:

- історію і теорію естрадної музичної режисури;
- сучасні тенденції розвитку музично-постановочної, оперної режисури;
- функції режисера;
- розуміти природу конфлікту - головного двигуна дії сценічного мистецтва;
- етапи роботи над етюдом;
- специфічні особливості режисури і драматургії концертних номерів, їх природу, що включає різноманітні види художньої творчості;
- зміст і форми режисерських завдань;
- інноваційні форми концертно-постановочної роботи.

Вміти:

- кваліфіковано співпрацювати у творчій команді - режисер - артист-виконавець;
- органічно поєднувати у творчому процесі основи режисури і майстерності актора;
- творчо ставитися до вирішення практичних завдань;
- реалізовувати власні художні задуми і творчі рішення у виконанні концертних номерів;
- використовувати складові реалізації режисерського задуму (лібрето, музична драматургія, пісенна поезія, композиція, сценографія, пластика, можливі декорації, реквізит, грим, костюм, освітлення, технічні засоби тощо (поєднання вербального, музичного та відеорянів);
- оцінити музичний твір з позиції його художньої цінності, оригінальності, новаторства та можливості сценічного втілення.
- використовувати отримані знання, навички та вміння в практичній виконавській та педагогічній діяльності.

Володіти навичками *soft skills*:

- навички самоорганізації;
- презентаційні навички;
- здатність оволодівати сучасною інформацією;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

5.1 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу під час проведення лекцій, практичних, семінарських, лабораторних занять тощо.

Семінарський (модульний) контроль знань. Семінарські заняття виконують такі основні функції відповідно формулюють дидактичні цілі заняття: навчальну, виховну і розвивальну:

- навчальну (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань, засвоєних під час лекційних занять та у процесі самостійної підготовки до семінару);
- розвивальну (розвиток логічного мислення студентів, набуття ними умінь працювати з різними літературними джерелами, формування умінь і навичок аналізу фактів, явищ, проблем тощо);
- виховну (патріотичне виховання, виховання економічної, екологічної культури і мислення, прищеплення інтересу до вивчення навчальної дисципліни та до фаху, тощо);
- діагностично-корекційну (контроль за якістю засвоєння студентами
- навчального матеріалу, виявлення прогалин його засвоєнні та їх подолання) та ін.

Підсумковий (семестровий, модульний) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи студентів протягом семестру.

Кожний блок змістових модулів має бути обов'язково оцінений. Студент повинен позитивно скласти модульний (проміжний) контроль.

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння студентів орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

5.2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є колоквиум, підсумковий контроль за змістовими модулями.

Поточний контроль проводиться у формі:

- контроль роботи студента на аудиторних заняттях
- усного опитування
- виступів студентів при обговоренні теоретичних питань

Результат поточного контролю проведення оперативних заходів з метою оптимізації перебігу навчального процесу. Позитивну оцінку за поточну роботу студент може одержати лише за умови належного відвідування навчальних занять та виконання всіх видів завдань, винесених на поточний контроль.

Семінарське заняття форма навчального заняття, при якій викладач організовує дискусію за попередньо визначеними темами, до котрих студенти готуються вдома. Семінари мають поглибити, розширити і закріпити знання студентів, збагатити їх кругозір, навчити їх мистецтва ведення дискусії та глибокого наукового аналізу явищ, що вивчаються. Викладач на семінарському занятті здійснює контроль за самостійною роботою студентів, дає можливість їм

не лише висловити свої знання в усній формі, але й апробувати їх. Семінарські заняття проводяться в аудиторіях або в навчальних кабінетах з однією академічною групою. Перелік тем семінарських занять визначається робочою програмою дисципліни.

Вимоги до оцінювання семінарських занять:

- відповідність змісту виступу студента до змісту питань, що обговорювалися на семінарі;
- активність студента на семінарському занятті;
- уміння вести дискусію;
- толерантність при веденні дискусії;
- обґрунтованість власних суджень;
- посилення при дискусії (виступах) на першоджерела;
- вміння використовувати теоретичні знання для розв'язання вузлових проблем, практичних задач тощо;
- вміння використовувати матеріал попередніх курсів під час роботи на семінарському занятті;
- вміння використовувати наочні наявні засоби;
- вміння використовувати мультимедійні засоби навчання та інші комп'ютерні технології;
- вміння робити презентацію з вибраної теми з використанням комп'ютерних технологій;
- вміння представити результати самостійної творчої роботи

Вимоги до модульного (семестрового) контролю знань:

Відповіді на запитання за білетами та/або виконання тестових завдань.

Студент який за результатами модульного контролю отримав незадовільну оцінку зобов'язаний перескласти відповідний модуль до початку наступного модульного контролю.

Результати модульного контролю знань фіксується в індивідуальному плані студента.

Форма підсумкового семестрового контролю: це підсумкове оцінювання навчальних досягнень студента за семестр, що здійснюється у формі диференційованого заліку або екзамену.

На підсумковий семестровий контроль виносяться питання та/або тестові завдання, що передбачають перевірку рівня володіння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та сформованості відповідних знань та набутих компетенцій як результатів опанування навчального курсу.

Диференційований залік – студент вважається допущеним до семестрового диференційованого заліку, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом, та отримав позитивні оцінки за кожний змістовий модуль. Теоретичний контроль знань під час проведення диференційованого заліку може проводитись у вигляді відповідей на питання білетів та додаткових питань з тем відповідного модуля, а також усного вибіркового опитування з питань тем самостійної роботи.

Оцінювання здійснюється відповідно до регламенту проведення контролю та критеріїв оцінювання.

Засоби оцінювання екзамену:

- тестування;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- контрольні роботи

Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) даного виду контролю визначаються кафедрою, включаються до робочої програми навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на початку семестру. Графік проведення модульного контролю протягом перших двох тижнів семестру за підписом завідувача кафедрою

Контроль самостійної роботи. Зміст самостійної роботи над конкретною навчальною дисципліною визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача.

Завдання цього виду контролю спрямовані на:

- розвиток пізнавальних здібностей та творчої ініціативи студентів;
- виховання самостійності, відповідальності та організованості;
- формування самостійного мислення, здібностей до саморозвитку, самоудосконалення та самореалізації;
- опанування студентами елементів методики наукових досліджень.

Основними формами контролю самостійної роботи є:

- виконання науково-дослідних завдань;
- індивідуальні співбесіди;
- письмові завдання (реферати, доповіді);
- колоквіум.

5.3. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1								
T1	T2	T3	T4	T5	CP	C3	MK	Всього
10	10	10	10	10	10	10	30	100

Модуль 2								
T6	T7	T8	T9	CP	C3	MK	Всього	
10	10	10	10	10	10	40	100	

T1, T2, T3... - теми аудиторної

роботи CP – самостійна робота

C3 – семінарське заняття

MK - модульний контроль знань (диференційований залік, екзамен)

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Презентація	1	10	1	10
Реферат	1	20	1	10
Тези доповіді	2	10	2	10
Доповідь	1	10		
Тестування			2	10
Семінарське заняття	1	10	1	10
Виконання практичних завдань	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	30	1	40
Разом	8	100	9	100

Оцінювання завдання модуля

Бали за національною шкалою	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	9 – 10	студент відповідає чітко й переконливо, демонструє ґрунтовні знання, володіє відповідною професійною термінологією, може дати чітке визначення особливостям світової естрадної музики, орієнтуватися в історичних етапах розвитку культури
4	6 - 8	студент не достатньо переконливо орієнтується в теоретичному матеріалі, має не чіткі відповіді, не достатньо орієнтується в особливостях зарубіжної професійної музики, демонструє недостатню компетентність в розумінні принципів композиторської школи
3	3 - 5	студент не переконливо орієнтується в теоретичному матеріалі, не має чітких знань історії музики, погано орієнтується в особливостях стилів, демонструє не компетентність в розумінні принципів аналізу музики
2	0 – 2	студент погано орієнтується у навчальному матеріалі, демонструє відсутність сформованості елементарного рівня знань з предмету, його відповіді позбавлені логіки, студент не володіє термінологією, плутається у визначенні основних понять

Оцінювання роботи студента на семінарських заняттях

Бали за національною шкалою	Оцінка в балах	Критерії оцінювання
5	9 – 10	виставляється, якщо студент активно працює протягом усього семінарського заняття, дає повні відповіді на запитання викладача у відповідності з планом заняття і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, знання відповідної літератури, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з даної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати явища й факти, здатний робити самостійні узагальнення й висновки.
4	6 - 8	виставляється за умови дотримання таких вимог: студент активно працює протягом семінарського заняття, питання висвітлені повно, викладення матеріалу логічне, обґрунтоване, з посиланнями на відповідні джерела, висвітлення питань завершене висновками, студент виявив аналітичні вміння, але у відповідях допущені неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу.
3	3 - 5	виставляється в тому разі, коли студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу та навчальної літератури, намагається аналізувати явища й факти, робити певні висновки. Але на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні матеріалу.
2	0 – 2	виставляється в разі, коли студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового (модульного) контролю Семестровий диференційований залік

Зміст завдань модульного контролю знань студентів має на меті перевірити рівень підготовки з навчальної дисципліни «Історія світової естради», яка передбачає:

- Сформувані у студентів систему знань про основні етапи розвитку світової музики, її специфіку та закономірності.
- Ознайомити студентів з творчістю зарубіжних композиторів різних періодів історії музики.
- Дати студентам уявлення про загальний культурний розвиток, про окремі жанри і види музичної творчості композиторів.
- Виробити у студентів вміння слухати, аналізувати та давати оцінку творчій спадщині зарубіжних композиторів.

Шкала оцінювання

Національна 5 – ти бальна шкала	Сума балів (R)	бали за модульний контроль	Шкала ECTS
5 (відмінно) Студент повністю оволодів теоретичним і практичним матеріалом дисципліни. Робить власні висновки, аналізує вивчений матеріал, самостійно оцінює явища, факти, виявляючи при цьому особисту позицію. Використовує додаткову літературу, періодику.	90-100	27 – 30 / 35 - 40	A
4 (добре) Студент володіє вивченим матеріалом на достатньому рівні. Аналізує матеріал, наводить власні приклади, але не завжди впевнено і точно. Самостійно готує практичні завдання, але має потребу в консультації викладача.	82-89	22– 26 / 29 – 34	B
	74-81	18 – 21 / 20 – 28	C
3 (задовільно) Студент засвоїв менше половини навчального матеріалу, але виявляє знання і розуміння основних питань теми і здатен поверхово аналізувати вивчений матеріал та відтворювати практичні завдання з помилками. Плується в термінології.	64-73	14 – 17 / 13 – 19	D
	60-63	10 – 13 / 10 – 12	E
2 (незадовільно) Студент не засвоїв навчальний матеріал. Не усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.	35-59	6 – 9 / 5 - 9	FX
	0-34	0 – 5 / 0 - 4	F

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Дисципліна «Режисура естради» в контексті професійної підготовки естрадного артиста.

Дисципліна «Режисура естради», її значення в підготовці артиста. Мета і завдання, міждисциплінарний зв'язок з дисциплінами циклу професійної підготовки. Структура дисципліни. Види робіт студента та система оцінювання. Постать та функції режисера-постановника. Режисура крупних форм. Традиції режисури українського музичного театру. Основні тенденції сучасної режисури в оперних театрах України. Д. Смоліч, І. Молостова, Д. Гнатюк, А. Солов'яненко, В. Пальчиков. Режисура малих форм.

Тема 2. Системи провідних режисерів як наукове обґрунтування законів сценічної творчості.

Основні принципи системи. Ідейність, реалізм як основні принцип роботи Провідних режисерів України в театрі. Музичний театр.

Тема 3. Задум вистави (концертного номеру) і його втілення в сценічній формі як виробничо-професійна основа режисерського мистецтва.

Режисерський задум як образно-емоційне відчуття змісту і форми в майбутньому сценічному творі. Етапи процесу формування режисерського задуму. Робота над режисерським аналізом. Складова аналізу. Емоційне зерно вистави, образу. Практичне визначення ідейно-тематичного аналізу на етюдах, творах програмного репертуару. Етапи роботи над етюдом. Практична робота над одиночним етюдом.

Тема 4. Об'єктивні та суб'єктивні чинники: ідейно-естетична позиція драматурга. Особливості стилю та індивідуальної манери.

Почуття сутності (політичні, громадські, естетичні особливості моменти постановки художнього твору (чинник сучасності). Практичне відпрацювання постановочної роботи над творами концертного репертуару. Підготовка до контрольного заняття / заліку.

Тема 5. Драматургія музичного номеру, вистави.

Музична драматургія - лібрето, клавір, вистава. Схема процесу випуску вистави. Сценічна дія як єдиний психофізичний процес. Основні види сценічної дії. Конфлікт як двигун сценічної дії. Художнє оформлення, реквізит.

Модуль 2

Тема 6. Метод дієвого аналізу.

Основа режисерських завдань - дія. Дія як психофізичний процес досягнення мети в і запропонованих обставинах. Факти і події – етап розвитку боротьби. Зміст і форма режисерських завдань. Практична робота над творами концертної програми. Визначення ідейно-тематичного спрямування концерту. Визначення сюжету, епізодів та подій. Формування програми концерту. Втілення концертної програми.

Тема 7 . Режисура малих форм (окремих номерів).

Місце і значенні малих форм на концертних майданчиках. Режисерський аналіз твору. Сюжет і фабула, їх місце і значення. Композиція твору. Задум як конкретне художнє бачення твору. Пошук сценічних засобів для втілення режисерського задуму. Практична робота над творами концертної програми (малими формами). Обґрунтування вибору твору, визначення дієвого ряду, кульмінації, завдання образу і наскрізної дії, визначення сценічних завдань та немuzичних засобів виразності. Визначення сценарно-режисерського ходу. Практичне втілення режисерського задуму на сцені. аналіз проробленої роботи.

Тема 8. Постановка ансамблевих номерів.

Обґрунтування вибору твору. Режисерський аналіз твору, режисерський задум - мізансцена, музичні діалоги, художній образ як цілеспрямована ідея, темпо-ритм як внутрішня напруга, конфлікт головний та другорядний, композиційна побудова, засоби виразності. Визначення сценічних завдань дієвих осіб. Лінія фізичної поведінки персонажу – шлях перевтілення в образ. Практичне втілення режисерського задуму на сцені. Робота над парними етюдами.

Тема 9. Інноваційні форми концертно-постановочної роботи.

Шоу програми та інші інформаційно-розважальні заходи. Їх місце і значення

в сучасній масовій культурі. Підготовка до іспиту.

6.2 Структура навчальної дисципліни

ТЕМА	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Всього	У тому числі					Всього	У тому числі				
		Лекції	Семінари	Практичні	Індивід. роб.	Самостійна роб.		Лекції	Семінари	Практичні	Індивід.	Самостійна роб.
МОДУЛЬ 1.												
Тема1. Дисципліна «Режисура естради» в контексті професійної підготовки естрадного артиста.	6	4				2	12	2				10
Тема 2. Системи провідних режисерів України як наукове обґрунтування законів сценічної творчості.	10	6				4	12	2				10
Тема 3. Задум вистави (концертного номеру) його втілення всценічній формі як виробничо-професійна основа режисерського мистецтва.	14	8				6	12	2				10
Тема 4. Об'єктивні та суб'єктивні чинники: ідейно-естетична позиція драматурга. особливості стилю та індивідуальної манери.	10	6				4	12	2				10
Тема 5. Драматургія музичного номеру, вистави.	10	6				4	12	2				10
Семінарське заняття	10		2			8						
Всього за модулем 1	60	30	2			28	60	10				50
Модульний контроль знань. Диференційований залік												
Модуль 2												
Тема 6. Метод дієвого аналізу.	6	4				2	15	2				13
Тема 7. Режисура малих форм (окремих номерів).	14	8				6	15	2				13
Тема 8. Постановка ансамблевих номерів.	14	8				6	15	2				13
Тема 9. Інноваційні форми концертно- постановочної роботи.	16	10				6	15	2				13
Семінарське заняття	10		2			8						
Всього за модулем 1	60	30	2			28	60	8				52
Модульний контроль знань. Екзамен.												
Всього	120	60	4			56	120	18				102

7. ТЕМИ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ

Теми лекційних занять	Кількість годин	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема1. Дисципліна «Режисура естради» в контексті професійної підготовки естрадного артиста.	4	2
Тема 2. Системи провідних режисерів України як наукове обґрунтування законів сценічної творчості.	6	2
Тема 3. Задум вистави (концертного номеру) і його втілення в сценічній формі як виробничо-професійна основа режисерського мистецтва.	8	2
Тема 4. Об'єктивні та суб'єктивні чинники: ідейно-естетична позиція драматурга. особливості стилю та індивідуальної манери.	6	2
Тема 5. Драматургія музичного номеру, вистави.	6	2
Тема 6. Метод дієвого аналізу.	4	2
Тема 7 . Режисура малих форм (окремих номерів).	8	2
Тема 8. Постановка ансамблевих номерів.	8	2
Тема 9. Інноваційні форми концертно-постановочної роботи.	10	2
Всього	60	18

8.1. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Теми самостійної роботи	Кількість годин	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Тема1. Дисципліна «Режисура естради» в контексті професійної підготовки естрадного артиста.	2	10
Тема 2. Системи провідних режисерів України як наукове обґрунтування законів сценічної творчості.	4	10
Тема 3. Задум вистави (концертного номеру) і його втілення в сценічній формі як виробничо-професійна основа режисерського мистецтва.	6	10
Тема 4. Об'єктивні та суб'єктивні чинники: ідейно-естетична позиція драматурга. особливості стилю та індивідуальної манери.	4	10
Тема 5. Драматургія музичного номеру, вистави.	4	10
Семінарське заняття	8	
Тема 6. Метод дієвого аналізу.	2	13
Тема 7 . Режисура малих форм (окремих номерів).	6	13
Тема 8. Постановка ансамблевих номерів.	6	13
Тема 9. Інноваційні форми концертно-постановочної роботи.	6	13
Семінарське заняття	8	
Всього	56	102

8.2. Методичні рекомендації до організації самостійної роботи.

Самостійна робота студента з дисципліни «Режисура естради» є невід'ємною частиною навчального процесу. Вона здійснюється за

спрямуванням викладача, який планує її в залежності від практичного опрацювання теоретичного матеріалу. Серед завдань – робота з конспектом, постійне опрацювання літератури, інших інформаційних джерел, аналізування та узагальнення отриманої інформації, творчий пошук і виконання практичних завдань, відпрацювання та вдосконалення елементів режисерської методики, виховання особистісних якостей - професійної дисципліни, поведінки, збагачення власної уяви, виховання прагнення до досконалості, художнього мислення, художнього смаку. Відвідування вистав, концертів, фестивалів, конкурсів та подій, відповідно до обраної професії.

9. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1

1. Характерні риси естрадної режисури.
2. Відмінності режисури естради від театральної
3. Засоби активізації глядачів при проведенні масово-розважальних програм
4. Специфіка естрадної драматургії. Жанри естради.
5. Засоби емоційної і технічної виразності в режисурі естради.
Монтажномерів у режисурі естради.
6. Режисура естрадного концерту чи свята

Модуль 2

7. Режисерський задум. Режисерське рішення.
8. Номер як одиниця виміру естрадного мистецтва. Нероздільність номера й актора в естраді.
9. Імпровізація в режисурі естради.
10. Управління естрадною діяльністю.
11. Основи побудови естрадної програми. Основи побудови концерту.
12. Засоби емоційної і технічної виразності в режисурі естради.

Семінар - організаційна форма навчання, яка передбачає обговорення проблем, що стосуються раніше прочитаної лекції чи розділу курсу.

Особливість семінару полягає у тому, що основним видом діяльності є самостійне вивчення студентами проблем, підготовка рефератів, повідомлення суті проблеми на занятті та відповідний аналіз, виступ з доповідями, рецензування, доповнення повідомленого, обговорення наукових та учбових питань під керівництвом викладача.

Семінари не дублюють лекції, а є їх логічним продовженням, оскільки поглиблюють знання студентів із принципів положень учбового предмету, розвивають творчу самостійність, цікавість до науки та наукових досліджень, допомагають поєднати науково-теоретичні положення з практикою життя.

На семінарських заняттях студенти оволодівають науковим апаратом, здобувають навички оформлення наукових праць, уміння усного та письмового викладу матеріалу, а також публічного захисту тих наукових положень та висновків, які ними висувуються.

Види семінарських занять: розгорнута бесіда; доповідь (повідомлення) - обговорення доповідей і творчих робіт, диспут.

Семінар-розгорнута бесіда. На цьому семінарі тему ділять на невеликі за обсягом, але органічно пов'язані між собою питання, які формулюють як пізнавальні, проблемні завдання. Виконання одного такого завдання є підставою для виконання наступного. Це дає змогу залучити до обговорення питань семінару максимум студентів. Добре, коли викладач заохочує слухачів виступати з уточненнями і доповненнями. Цей вид семінару не передбачає підготовки письмових доповідей чи рефератів.

Семінар-розгорнута бесіда, як правило, має таку структуру: організація групи - вступне слово викладача - власне бесіда - підведення підсумків заняття.

Семінар-довідь (повідомлення). Такий вид семінару потребує ґрунтовнішої підготовки, використання кількох джерел інформації. На семінарі доповідач послідовно викладає свої думки, аргументує їх вагомими фактами, ілюструє переконливими прикладами. Решта учнів, студентів уважно його слухають, щоби бути готовими до доповнень, підтверджуючи чи спростовуючи викладене. Цей вид семінару має великі педагогічні можливості, але для їх реалізації потрібна достатня активність студентів.

Довідь та повідомлення мають три частини: вступ, основний зміст, висновки. Кожна з них відіграє окрему роль, а у цілому вони мають забезпечити цілісність розкриття теми виступу. Якість виступу значною мірою залежить від чіткості його побудови, здатності довести висунуті твердження та від аргументації висновків.

а) Вступ – у вступі аргументується вибір даної теми, міра її актуальності. Виступаючий коротко повідомляє про здійснену роботу – об'єм використаної літератури, методи узагальнення опрацьованої інформації (аналіз витоків та генези проблеми, порівняльний аналіз, аналіз динаміки змін етапів творчості досліджуваних мислителів, аналіз взаємних впливів окремих вчень).

Така інформація дозволяє слухачам більш детально зорієнтуватися щодо предмету обговорення, налаштуватися на сприйняття думок доповідача, виявити певний інтерес до доповідача, особливо, якщо він використовує об'ємний матеріал, який торкається суттєвих питань сьогодення.

б) Головна частина виступу містить у собі висхідні теоретичні положення та факти, розкриває зміст та методи проведених досліджень, дає аналіз отриманих результатів, узагальнює їх. Важливо, щоби все це відповідало темі виступу, викладалося чітко, послідовно, з розкриттям причинно-наслідкових зв'язків явищ, які розглядаються.

в) Заключна частина виступу повинна підводити підсумок сказаному і вмещувати узагальнення та висновки. Якщо, на думку того, хто виступає, поставлена проблема потребує подальшого опрацювання, то необхідно

підкреслити що саме не допрацьовано й у якому напрямку треба працювати далі.

До семінару-доповіді за змістом і методикою близький семінар, на якому обговорюють реферати і творчі письмові роботи. Для цього необхідно подбати про взаємо рецензування письмових робіт, ознайомитися з роботами і рецензіями на них, відібрати кращі для обговорення на заняттях.

Семінар-диспут. Правильна його організація захоплює студентів, пробуджує інтерес до предмета, сприяє глибокому засвоєнню навчальної інформації, виховує принциповість, розвиває логічне мислення і мовленеву діяльність.

Для семінару-диспуту слід чітко і конкретно сформулювати тему і залучити до роботи всю групу. Перелік його питань має містити явні та приховані суперечності. Це спонукає думати, сперечатися, доводити свою точку зору. Керуючи диспутом, викладач повинен виявляти тактовність, коректність, уважність.

За своєю структурою семінар-диспут містить: вступне слово, власне дискусію і підбиття підсумків.

Семінар-конференція. Він є найскладнішим видом семінару. Викладач наперед визначає тему, мету і завдання семінару, формулює основні та додаткові запитання, розподіляє їх між студентами з урахуванням індивідуальних можливостей, добирає літературу, проводить групові й індивідуальні консультації.

Під час заняття студенти виступають із доповідями та повідомленнями, інші доповнюють їх виступи, ставлять запитання, беруть участь у дискусії. Викладач спрямовує обговорення доповідей, ставить проблемні запитання, щоб викликати обмін думками, дискусію. Нерідко всі студенти готують усі питання і виступають з повідомленнями за бажанням або за викликом. Викладач заохочує їх до пошуку додаткових матеріалів з теми, дослідницької роботи.

Семінар-конференцію проводять після вивчення певного розділу програми, використовуючи під час підготовки до нього тривалі спостереження, результати дослідів, додаткову літературу та ін. Доцільно також запрошувати на такі заняття фахівців з проблеми, що обговорюється.

Значення семінару полягає в тому, щоби дати змогу студентові відчутти смак самостійного пошуку знань, глибше пізнати і розвинути власні можливості, виховувати в них здатність до полеміки.

Підготовка до доповіді:

- уточнення та осмислення теми;
- формулювання цілі виступу;
- визначення основних питань для доповіді;
- підбір фактичного матеріалу (теоретичних положень, прикладів з практики та інше);

- вибір необхідного матеріалу та його аналіз;
- опрацювання плану виступу;
- написання повного тексту виступу чи тез, в окремих випадках – розгорнутого плану.

Слід пам'ятати, що немає потреби перенасичувати доповідь чи повідомлення фактами, цифрами, непроаналізованим, неузагальненим, бездоказовим матеріалом – це знижує його цінність та приховує сенс матеріалу.

Підготовка до виступу на семінарі вимагає опрацювання певної літератури, що має супроводжуватися записами. Серед них найбільш поширеними є **план та конспект**.

План літературного джерела може бути *загальним і тематичним*. У **загальному плані** дається послідовний перелік питань, які у ньому висвітлюються; **тематичний план** – це перелік тем та питань, яким присвячено це джерело. Робота над планами вимагає вдумливого ставлення до тексту, уточнює і робить більш повним уявлення про структуру та зміст даного твору чи документу, сприяє більш глибокому засвоєнню смислу джерела.

Конспектування – ефективна форма запису, так як є стислим викладом основного змісту прочитаного. Існує три способи конспектування:

- **текстуальний** – викладення змісту словами автора, себто дослівне виписування цитат із тексту, що вивчається;
- **вільний** – короткий виклад прочитаного своїми словами;
- **комбінований** – вміщує у собі перший та другий способи. І є найбільш раціональним. Його складання вимагає поглибленого, вдумливого читання, творчого підходу до викладення змісту прочитаного, щоби вибрати необхідні цитати, а інший текст викласти своїми словами, висловивши його точний зміст у більш стислій формі.

Вдало складений план і текст є необхідною, але недостатньою умовою успішного виступу на семінарі. Успіх визначається не лише важливістю та актуальністю теми, підбором теоретичного та практичного матеріалу, але і тим, як це звучить у усному виступі, поскільки невідривне читання погано сприймається на слух. Значно цікавіше слухати вільний виклад матеріалу в руслі підготовленого тексту. Тому необхідно намагатися розкривати основний зміст виступу вільною мовою, використовуючи записи лише для цитування та формулювання висновків. Сама мова має бути чіткою, послідовною, граматично правильною

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- репродуктивно-варіативний (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами естрадної діяльності);
- креативний, творчий;
- проблемно-пошуковий (самостійний пошук студентом засобів і способів розв'язання проблемних ситуацій у процесі виконання акторських та режисерських завдань);
- практичний метод (практичні завдання, акторські вправи, семінарські заняття)

- проєктний метод (індивідуальна творча робота).

Навички soft skills:

- Навички самоорганізації.
- Презентаційні навички.
- Здатність оволодівати сучасною інформацією.
- Демонструвати критичне мислення.
- Участь в концертних програмах Академії.
- Самовдосконалення в творчих концертних заходах, набуття практичних компетентностей музичного мистецтва.
- практична діяльність студентів на міжнародних та всеукраїнських конкурсах, фестивалях, у концертних програмах Молодіжній громадській організації «Студконцерт» Академії. Таким чином студенти мають можливість самопрезентації, отримати практику публічних виступів, що спрямовує на управління емоціями, стресом, власним розвитком.

Практичне значення курсу полягає в оволодінні знаннями з основних напрямів професійної діяльності – акторсько-режисерській, просвітницькій, організаційній; особливості підготовки фахівців рівня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності «Музичне мистецтво естради» загальними правилами оволодіння теоретичними та практичними основами майстерності режисера; специфікою роботи із драматургічним матеріалом, постановкою сценічного номеру, концертної, шоу-програми; основами створення та реалізації творчого задуму; правилами самостійної навчальної роботи по закріпленню професійних навичок, методикою перевірки знань з теорії та практики режисури.

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання LMS

Moodle -інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

Технічні засоби:

- Аудіо-апаратура,
- Музична апаратура
- TV панель Samsung
- Комп'ютер та/або ноутбук

Обладнання

Необхідний реквізит (за потребою).

Методичне та програмне забезпечення

- Положення про організацію освітнього процесу
- Положення про академічну доброчесність
- Положення про науково-дослідну та творчо-пошукову роботу здобувачів вищої освіти Комунального закладу вищої освіти Київської обласної ради "Академія мистецтв імені Павла Чубинського"
- Навчальний план
- Освітня професійна програма

- Силабус
- Робоча навчальна програма.
- Методичні вказівки та рекомендації

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

12.1. Основна

1. Белименко Л. І. Художньо-творча діяльність режисера естради: основні складові професійної майстерності фахівця. *Мистецтвознавчі записки*: зб. наук. праць. 2020. Вип. 38. С. 191-195.
2. Галонська О. І. Театри малих форм у культурному контексті Харкова першої третини ХХ століття : монографія / О. І. Галонська; Харк. держ. акад. культури. - Х., 2010. - 196 с.
3. Гмиріна, С. Постановка концертного номера як засіб фахової підготовки студента-вокаліста. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*. 2, 136-140. (2017).
4. Донченко Н.П. Сучасні гумористичні шоу-програми на естраді України: концепція задуму та дійові ознаки *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*: зб. наук. пр. Вип. 39 /М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ.нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Видав. Центр КНУКіМ, 2018. 250 с
5. Донченко Н.П. Сучасні видовищно-розважальні шоу на естраді: діапазон жанрів та особливості режисури. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв № 1*. 2017
6. Зайцев В. П. 3 1 7 Режисура естради та масових видовищ: Навчальний посібник. (2-е вид.). - К.: Дакор , 2006. - 252 с.
7. З книжкової колекції Леся Курбаса : кат. / ред.: С. І. Гордєєв; Харк. держ. акад. культури. - 2-ге вид., виправл. і доповн. - Х., 2007. - 124 с.
8. Касьяненко А.С. Естрадне мистецтво України в сучасному культурному просторі //Сценічне мистецтво у світовому культурному просторі ХХІ століття: матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції професорсько- викладацького складу, докторантів, аспірантів і магістрів. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2019. 194 с.
9. Кучер Р. Режисура вокальних номерів у просторі сучасної естради (на прикладі пісенного конкурсу «Євробачення») *Грааль науки* 2021
10. Мозговий М.П. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні. Рукопис. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.01 – теорія та історія культури. – Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, 2007.
11. Мельник М.М. Професійні якості режисера як фахівця сценічних мистецтв. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. Київ, 2012. № 2. С. 126-130.
12. Мельник М.М. художньо-естетичні аспекти інноваційних технологій у режисурі шоу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 39, том 2, 2021
13. Мельник М. М. Професійні якості режисера як фахівця сценічних мистецтв. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2012. № 2.

С. 126–130.

14. Мельник, М.М. Сольний концерт - популярна форма сучасної естради. Наукові записки. Серія: Мистецтвознавство. Тернопіль, 2017. № 2 (Вип. 37). С. 153-159
15. Мельник М.М. Імпровізація як один з найважливіших аспектів професійної майстерності артиста естради // Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»: зб. наук. пр. Вип. 39 /М-во освіти і науки України, М-во культури України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Видав. Центр КНУКіМ, 2018. 250 с
16. Новиков А. О. Художній універсум Марка Кропивницького : Моногр. / А. О. Новиков. - Х. : Майдан, 2006. - 350 с.
17. Оленич Л. Лесь Курбас: "Поворот до Європи і до самих себе" : бібліогр. покажч. / уклад.: Пер.: Г. Веселовська; Упр. культури Терноп. облдержадмін., Терноп. обл. універс. наук. б-ка, Нац. центр театр. мистец. ім. Л. Курбаса. - Т. : Підруч. і посіб., 2012. - 288
18. Роль визначних особистостей - митців, діячів науки та культури у процесі формування національної самосвідомості наприкінці ХІХ початку ХХ ст. До 165-річчя від дня народження М.П. Старицького : Матеріали наук. семінару 14 груд. 2005 р., Київ / упоряд.: М. Чумак; Музей видат. діячів укр. культури Л. Українки, М. Лисенка, П. Саксаганського, М. Старицького. - К., 2006. - 112 с.
19. Совгира Т. І. Використання технічних можливостей візуального мистецтва в сценічному просторі. Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство». 2018. № 38. С. 60–70.
20. Стрельчук, В. О. Імпровізація як важливий чинник виховання майбутніх режисерів естради. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*, (33), 155–159. (2015).
21. Фішер В. М. Прагматичні аспекти інноваційних засобів виразності арт-проектів. *Грааль науки*. 2021. № 1. С. 552–553
22. Хлистун, О. С. Режисура української пісенної естради: стратегії творчості. *Вісник КНУКіМ. Серія «Мистецтвознавство»*, (33), 160–165. (2015).
23. Совгира Т.І. Телеестрада у контексті сценічно-екранної взаємодії: монографія
24. /Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2018. 188 с.
25. Українські традиції / упоряд. О. Ковалевський. – Харків: Фоліо, 2011. – 576 с
26. Хочу, щоб всі люди прокинулися. Режисер Костянтин Томільченко розповів про номер GO_A і досвід участі в Євробаченні. *NB art*. (2021).
25. Шандренко, О. М., Сімонія, К. Г. Дизайн сценічного костюма учасників євробачення від України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 1, 1-13. (2019).
26. Юдова-Романова К. В. Театрально-глядацькі відносини в сучасній соціокультурній реальності України : Автореф. дис... канд. мистецтвознав.: 17.00.01 / К. В. Юдова-Романова; Київ. нац. ун-т культури і мистец. - К., 2006.- 19 с.
27. Jordan, P. The Official Eurovision Song Contest Exhibition opens! The official website of the Eurovision Song Contest. Вилучено з <https://eurovision.tv/story/the-official-eurovision-song-contest-exhibitionopens> (2016).

12.2. Допоміжна

1. Брехт Б. Про мистецтво театру: Збірка. - К.: Мистецтво, 1977. Василько В.С. Фрагменти режисури. - Київ: Мистецтво, 1967
2. Гмиріна С. В., постановка концертного номера Як засіб фахової підготовки Студента-вокаліста Інститут мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, 2017
3. Гротовський Є. Театр, ритуал, перформер. Мистецтво театру. - Львів, 1999.
4. Данчук Л. Азбука режисури шоу-програм: навч. посіб. Житомир : Полісся, 2008.
5. Деркач С.М. Особливості режисури масових свят просто неба на сучасному етапі (80 – 90 роки): Автореф. дисертації канд. мистецт.17.00.01. – Київ : КНУКіМ, 1998. – 16 с
6. Донченко Н. П. Особливості мистецтва режисури на естраді: навч.- метод. матер. / Н. П. Донченко. - К.: КНУКіМ, 2008. -110с.
7. Дятчук В.В., Барабан Л.І. Український тлумачний словник театральної лексики К: Просвіта, 2000.
8. Кісін В. Б. Режисура як мистецтво та професія. - Кісін В. Б. Життя. Актор. Образ: Із творчої спадщини / В. Б. Кісін. - К.: Видавничий дім "КМ Асагіетіа", 1999. - 268 с.
9. Коломієць Р.П. Театр Саксаганського і Карпенка-Карого. - К.: Мистецтво, 1984.
10. Корнієнко Н. Український театр у переддень Третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз)- К., 2000.
11. Курбас Л. Березіль. Із творчої спадщини. Упор. та авт. прим. М.Г. Лабінський.- Київ: Дніпро, 1988. – 517 с.
12. Лесь Курбас. Філософія театру. - К.: Мистецтво, 2001. 13. Ремез О. Мізансцена - мова режисера. - К., Мистецтво, 1970.
13. Станішевський Ю. О. Режисура в сучасному українському музичному театрі. - К. : Наукова думка, 1982. - 276 с.
14. Шарварко Б. Г. Режисура театралізованого масового дійства. Навчально-методичний посібник. - К.: ДАКККіМ, 2004

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2021 / 2022 н.р.

зі змінами (оновлена загальна кількість годин навчальної дисципліни, у тому числі години індивідуальної і самосійної роботи, уточнені методи роботи та форми контролю знань).

Протокол № 1 від 25 серпня 2021р.

Завідувач кафедри _____ Краснитський М.М.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2022 / 2023 н.р.

зі змінами (оновлено список рекомендованих джерел на основі рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 21.06.2022 про історико-культурну складову освітнього процесу).

Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р

Завідувач кафедри _____ Краснитський М.М.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 2023 / 2024 н.р.

зі змінами (затвердження виконуючим обов'язки завідувача кафедри наказ № 200-К від 31 серпня 2023р.)

Протокол № 2 від 01 вересня 2023 р.

В.о. завідувач кафедри _____ Карпенко-Боднарук Ж.Л.
(Підпис) (Прізвище, ініціали)